



АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862878, 4862841, 4862812, 4863070, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

№ 5-216/8
від 13 березня 2020 р.

Міністерство юстиції України

Про надання роз'яснення

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України», яка діє на підставі Закону України «Про асоціації органів місцевого самоврядування», в порядку захисту прав та інтересів територіальних громад, звертається до Вас з проханням надати роз'яснення щодо про визнання спадщини відумерлою особи яка померла на тимчасово окупованій території.

Згідно із ч.1. ст.60 Закону України «Про місцеве самоврядування» визнання спадщини відумерлою відноситься за законом до підстав виникнення права комунальної власності, а отже, є способом розширення матеріальної бази місцевого самоврядування відповідного рівня.

Відповідно до ч.2 ст.1220 Цивільного Кодексу України (далі – ЦК України) часом відкриття спадщини є день смерті особи.

Згідно із ч.1 ст.1270 ЦК України для прийняття спадщини встановлюється строк у шість місяців, який починається з часу відкриття спадщини. Відповідно до ч.1 ст.1272 ЦК України якщо спадкоємець протягом строку, встановлено ст.1270 цього кодексу, не подав заяву про прийняття спадщини, він вважається таким, що не прийняв її.

Відповідно до ч.1 ст.1277 ЦК України у разі відсутності спадкоємців за заповітом і за законом, усунення їх від права на спадкування, неприйняття ними спадщини, а також відмови від її прийняття суд визнає спадщину відумерлою за заявою відповідного органу місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини. Відповідно до ч.2 ст.1277 ЦК України заява про визнання спадщини відумерлою подається після спливу одного року з часу відкриття спадщини. Відповідно до ч.3 ст.1277 ЦК України спадщина, визнана судом відумерлою, переходить у власність територіальної громади за місцем відкриття спадщини.

Частиною четвертою статті 1277 ЦК України встановлено, що особи, які мають право або зобов'язані подавати заяву про визнання спадщини відумерлою, мають право на одержання інформації зі Спадкового реєстру про заведену спадкову справу та видане свідоцтво про право на спадщину.

Відповідно до листа-роз'яснення Міністерства юстиції України від 13.08.2018 № 9053/8.3.1/32-18 «Щодо порядку отримання інформації зі спадкового реєстру органами місцевого самоврядування для визнання спадщини відумерлою» зазначено, що витяг з Реєстру про державну реєстрацію смерті – це документ, що видається відділами державної реєстрації актів цивільного стану на підтвердження зареєстрованого відповідного факту, і може бути пред'явлений для отримання інформації зі Спадкового реєстру відповідно до законодавства.

Однак відповідно до Роз'яснення щодо порядку витребування та отримання громадянами, які проживають на тимчасово окупованій території України, документів про реєстрацію актів цивільного стану та деяких інших документів, що стосуються їх особистих та майнових прав та інтересів, від компетентних органів іноземних держав, яке опубліковано на офіційному сайті Міністерства юстиції України, зазначено, що органи реєстрації актів цивільного стану та територіальні органи юстиції Міністерства юстиції України позбавлені можливості здійснювати свої функції на тимчасово окупованій території України. Тому органи реєстрації актів цивільного стану не володіють інформацією щодо осіб, що померли на тимчасово непідконтрольних територіях України.

Разом з тим, згідно із ч.3 ст.2 Закону України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» діяльність збройних формувань Російської Федерації та окупаційної адміністрації Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, що суперечить нормам міжнародного права, є незаконною, а будь-який виданий у зв'язку з такою діяльністю акт є недійсним і не створює жодних правових наслідків, крім документів, що підтверджують факт народження або смерті особи на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, які додаються відповідно до заяви про державну реєстрацію народження особи та заяви про державну реєстрацію смерті особи.

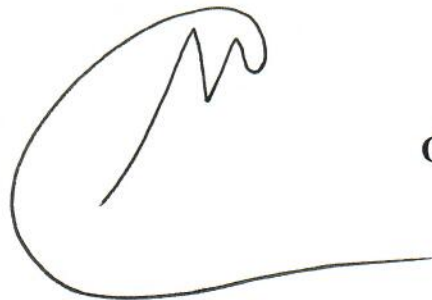
Сьогодні процедура подачі органом місцевого самоврядування до суду заяви про визнання спадщини відумерлою ускладнюється воєнним конфліктом на Сході України. Деякі власники землі проживали та померли на тимчасово непідконтрольній території України. Після їх смерті залишилося нерухоме майно у вигляді земельних часток (паїв) на території громад. При зверненні до суду з заявою про визнання спадщини відумерлою, місцеві ради обов'язково звертаються до органів державної реєстрації актів цивільного стану для отримання відомостей про смерть особи. Проте зазначений орган не володіє інформацією щодо осіб, які померли на тимчасово непідконтрольних територіях.

Також, до місцевих рад надходять звернення сільськогосподарських підприємств, які на підставі договорів оренди землі використовували такі земельні ділянки сільськогосподарського призначення. Оскільки орендодавець (власник паю) помер на тимчасово непідконтрольній території України, спадкоємці спадщину не прийняли або взагалі відсутні, сільськогосподарські підприємства не мають можливості у встановленому законом порядку оформити новий договір оренди, а місцеві бюджети законно отримувати плату за землю.

Виходячи з вищенаведеного, просимо Вас надати роз'яснення, яким чином орган місцевого самоврядування при зверненні до суду з заявою про визнання спадщини відумерлою може підтвердити смерть громадянина, що помер на тимчасово окупованій території.

**Виконавчий директор
Асоціації міст України**

Котилко Я.М.
Медвецька Т.В.
044 486-28-83



О.В. Слобожан